

Svar till Eriksson

GUILLERMINA JASSO

EVA M MEYERSSON MILGROM

nr 2 2005 årgång 33

Erikssons kritiska not innehåller ett antal missuppfattningar, som i sin tur leder till flera missuppfattningar, motstridigheter och till och med rena felaktigheter. Kritiken är baserad dels på en översikt av forskningsresultat i en debattartikel i DN (10 januari 2004), dels på en uppsats med titeln *Distributive Justice and CEO Compensation* (Jasso och Meyersson Milgrom 2004). Vi fokuserar vårt svar på de mest allvarliga missuppfattningarna av teoribildningen kring vår uppsats och av den empiriska metod vi använt och hoppas därigenom kunna bringa reda i diskussionen.

Fundamentala missuppfattningar

Eriksson visar på en fundamental missuppfattning av den beteendevetenskapliga grunden för distinktionen mellan *True Just Pay* (respondentens sanna uppfattning om rättvis lön) och *Disclosed Just Pay* (den uppfattning om rättvis lön som respondenten berättar för forskaren). Det är allmänt känt att när respondenter tillfrågas direkt om vad de tycker är en rättvis lön är svaret inte det samma som deras sanna uppfattning utan snarare ett tillrättalagt svar, vilket påverkats av både social och politisk hänsyn.

Erikssons problem med att identifiera bristen i överensstämmelse mellan den sanna uppfattningen *True Just Pay* och den avslöjade *Disclosed Just Pay* gör att han heller inte kan se betydelsen av att skilja mellan den direkta metoden (mätt som den uppfattning som respondenten rapporterat öppet till forskaren) och den indirekta metoden (tekniken att fånga den sanna uppfattningen om

rättvis lön). Eriksson visar också på en okunskap om diskussionen i den teoretiska litteraturen om behovet av att förbättra skattekommunikationens protokoll för indirekt skattning; analysen av avvikelserna mellan de direkta och indirekta skattningarna för olika individer, domäner och betydelsen av livsfaser.

Entydigt felaktiga påståenden

1. Erikssons påstående att den *indirekta metoden* för skattning av respondent-specifik och VD-specifik *Just Pay* baseras på antagandet att alla VDar har samma rättvisa lön är felaktigt. Det gör den inte, vilket framgår tydligt i varje metoduppsats och tillämpning av metoden sedan den introducerades 1990. Eriksson hävdar felaktigt att interceptet, α , är satt till $-\theta \ln(C)$, istället för $-\theta E[\ln(C)]$, där C står för *Just Reward*, rättvis avkastning. Han verkar inte ha förstått att uttrycket är det förväntade värdet av en respondents alla $\ln(C)$ för olika mottagare, inte en enda $\ln(C)$ för alla mottagare.

2. Ett annat oriktigt påstående som Eriksson gör är att det är omöjligt att skatta den respondent-specifika skalfaktorn θ . Tvärtom, denna faktor är en viktig ingrediens i den *indirekta metoden* för skattning av *Just Pay* (se Jasso 1990).

3. Eriksson påstår dessutom, felaktigt, att vi drar slutsatsen att svenska och amerikanska MBA-studenter har samma åsikt om vad som utgör *Just Pay*. Vi drar istället slutsatsen att det råder en anmärkningsvärd likhet i *fördelningen* av respondenters specifika uppfattningar om *Just Reward* givet person- och företagskaraktäristika.

4. Eriksson behandlar, felaktigt, endast en av många skattningar, nämligen kön, och ignorerar alla andra skattningar som utbildning, ålder, företagsstorlek mm. Vidare blandar han ihop genomsnitt-

REPLIK

Guillermina Jasso är professor i sociologi vid Nye York University. Hennes forskning är för närvarande inriktad på att förena teorier om sociala beteendeprocesser.

Eva M Meyersson Milgrom är forskare vid Center on Democracy, Development and the Rule of Law samt gästprofessor vid sociologiska institutionen, Graduate School of Business, Stanford University. Hennes forskningsintressen är bl a ägarstyrning och organisation.

liga (*average*) skattningar med enhetliga (*uniform*) skattningar som karaktäriserar alla respondenter. Vi är mycket tydliga med att förklara att det föreligger en avsevärd skillnad mellan respondenternas uppfattningar om *Just Pay*.

5. Eriksson påstår att de data som framtagits är orimliga och kommer därför fram till att vinjettemetoden och den indirekta metoden för att skatta *Just Pay* är behäftad med fel. Men bara för att Eriksson uppfattar skattningarna av *Just Pay* som orimliga betyder inte detta att skattningarna *är* orimliga. Inom vetenskapen får vi inte alltid fram vetenskapliga resultat som stämmer med forskarens subjektiva uppfattning om hur världen fungerar. Några av de mest fantastiska upptäckterna har kommit som fullkomliga överraskningar.

6. Eriksson inkluderar inte feltermen i rättvisebedömningsekvationen, vilket alltid måste göras när den används empiriskt. På detta tror Eriksson felaktigt att varje rättvisebedömning kommer att anpassas exakt till den teoretiska formen. Men som alla empiriska forskare vet kommer effekten av feltermen att påverka måttet på denna bedömning.

7. Eriksson tror, felaktigt, att alla respondenter kommer att ha samma uppfattning om rättvisa och att vi tror att våra data just visar på denna överensstämmelse. Tvärtom, en kardinal princip inom rättviseanalys (*Justice Analysis*) är principen att "...justice is in the eyes of the beholder" (Walster m fl 1976). Det är denna princip som ger stöd åt den så kallade *Just Reward Matrix* som vi använder (se t ex Jasso 1990). Med statistiska tester finner vi kraftiga variationer i uppfattningen om vad som anses vara en rättvis VD-lön mellan respondenter och det är också vår första slutsats i vår uppsats "First, there is substantial inter-individual variation

in the principles of justice" (Jasso och Meyersson Milgrom 2004, s 28).

8. Eriksson tror att bara för att individer skiljer sig åt i uppfattningar om *Just Pay* så är skattningarna inte trovärdiga. Detta är ett allvarligt felslut. Hela poängen med att skatta respondent-specifika rättvisebedömningsekvationer är att erhålla empiriskt baserade estimat för uppfattning om rättvisa. I motsats till vad Eriksson tror ger en stark *variation* i uppfattning om rättvisa underlag till viktig information och kunskap om sociala fenomen.

9. Mot slutet av sitt inlägg blandar Eriksson ihop likhet med avseende på en enda skattning med likhet med avseende på *fördelningen* av skattningar (se punkt 3 ovan). Efter att vi har diskuterat skattningarna, inklusive dem på könskoefficienten, exempelvis att medianen för den ligger inom intervallet 0,84–0,94, drar vi följande slutsats: "Second, there is a remarkable similarity in the distributions of the principles of justice across the three samples" (Jasso och Meyersson Milgrom 2004, s 28).

10. Eriksson tolkar, felaktigt, fördelningen av R^2 -värden som bevis på en mycket liten variation mellan urvalsgrupperna. Istället bör följande tolkning göras: R^2 -värdena visar på betydelsen av de inkluderade person- och företagskaraktäristika som beskriver VD och deras företag. Dessa karaktäristiska spelar med andra ord roll för respondentens uppfattning om *Just Pay*. Effekten av dessa karaktäristika är inte trivial. Våra R^2 -värden är högre än andra studiers, såväl studier av faktisk lön (baserade på ekvationer av Mincer-typ) som studier av rättvis lön. Empiriska forskare är vana vid att leva med brus, särskilt när den beroende variabeln är ett estimat i sig, vilket är fallet med rättvisebedömningsekvationen.

11. Eriksson hävdar, felaktigt, att vi baserar våra slutsatser om variation mellan respondenterna på grafer av respondent-specifika skattningar. Som framgår av vår studie baserar vi emellertid våra slutsatser på statistiska tester, klassiska ekonometriska tester, av graden av homogenitet i intercepten och lutningarna i de respondent-specifika rättvisebedömningssekvationerna (bl a använder vi Chow-testet). Dessa tester förkastar entydigt tesen om homogenitet i uppfattning om *Just Pay* mellan respondenter.

12. Eriksson verkar tro att eftersom resultat från andra studier skiljer sig från vår studie måste våra resultat vara felaktiga och andras riktiga. För det första kan man förstås komma fram till den motsatta slutsatsen. För det andra är essensen i forskningen kring rättvisa just att undersöka om skattningarna skiljer sig åt mellan urvalsgrupper som kommer från olika segment av befolkningen. Givet att "... justice is in the eyes of the beholder" och givet att det är betydelsefullt att fastställa hur rättvisepprinciper (*Principles of Justice*) utvecklas, kan de observerade skillnaderna mellan urvalsgrupperna vid en försiktig analys ge indikation om och vägledning till faktorer som påverkar variationen. Det finns t ex belägg idag för att universitetsstudenter uppvisar mycket liten könsbetingad skillnad i uppfattning om rättvisa löner. MBA-studenterna däremot verkar vara oerhört känsliga för könsskillnader. Beror detta på utbildning, yrkestillhörighet, ålder eller något annat? Detta är frågor som står på forskningsagendan om *Principles of Justice*.

Motstridigheter och okunskap

Eriksson förkastar inledningsvis vinjettemetoden, men kommer senare i sitt inlägg fram till att den nog kan vara användbar i alla fall. Vidare vinglar han

mellan att tolka skillnader i uppfattning mellan respondenter som sann och trovärdig (vår tolkning) och en tolkning om att skillnader uppstått på grund av brus.

Eriksson uppvisar en okunskap om forskningsområdet *Distributive Justice*, men också brist på insikter vad gäller kritiska element i empirisk metod i allmänhet och vinjette-tekniken i synnerhet.

Eriksson har lite till övers för det centrala i forskningen kring rättvisa (*Justice*), nämligen att individer har sina egna uppfattningar om rättvisa och att det är viktigt att estimerar skillnaderna mellan individer, grupper och populationer. Medan vi inom rättviseforskningen testar för konsensus, dvs likhet i uppfattning mellan respondenterna, tycks Eriksson mena att vi tror att detta innebär att det existerar en likartad uppfattning om rättvisa och att om sådan likhet inte finns är våra skattningar orimliga och felaktiga.

Vi hoppas att vi med detta axplock av kommentarer kunnat bringa lite klarhet i några av alla de missuppfattningar och felaktigheter som presenteras i Erikssons not. Vi tror att Eriksson skulle kunna dra nytta av att utveckla kontakter med forskare i den internationella grupp, ledd av Guillermina Jasso och Kjell Törnblom (universitetet i Skövde), som samarbetar inom ett projekt med titeln: *Studies in Empirical Justice Analysis*.

REFERENSER

- Jasso, G (1990), "Methods for the Theoretical and Empirical Analysis of Comparison Processes", *Sociological Methodology*, vol 20, s 369-419.
- Jasso, G och E Meyersson Milgrom (2004), "Distributive Justice and CEO Compensation", manuskript, www.meyersson.com.
- Walster, E, E Berscheid och G W Walster (1976), "New Directions in Equity Research", s 1-42 i Berkowitz L och E Walster (red), *Equity Theory: Toward a General Theory of Social Interaction*, Academic, New York.